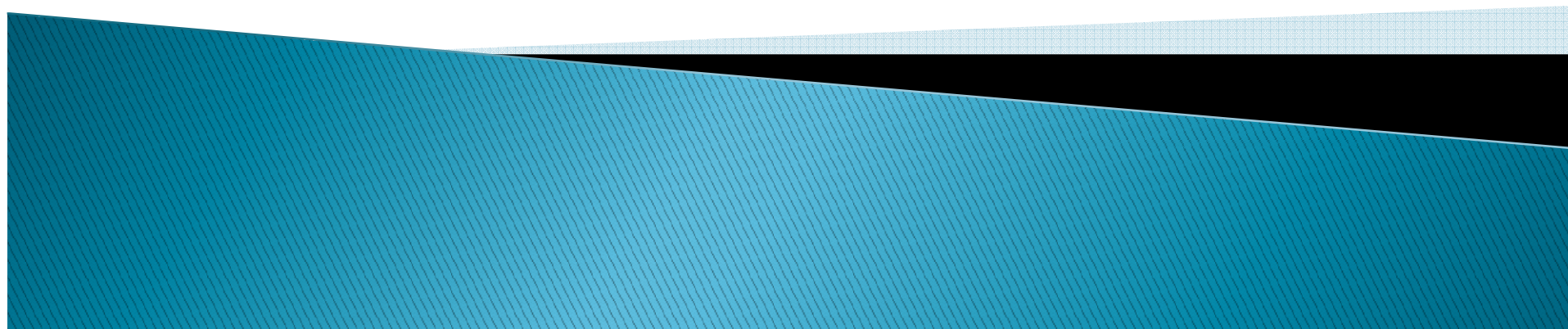

Studie o zkušenostech se špatným zacházením v dětském věku (ACE) realizovaná v ČR

Úvodem

Velemínský Miloš

Studie o nežádoucích dětských zkušenostech (ACE) realizovaná v ČR

- ▶ Realizace studie v rámci Dvouleté smlouvy o spolupráci mezi Ministerstvem zdravotnictví ČR a Regionálním úřadem WHO pro Evropu a na období 2012-2013.
- ▶ Studie se zúčastnilo 1.760 studentů vysokých škol v ČR, z toho 1.254 žen a 506 mužů
- ▶ Studie proběhla v roce 2013 dotazníkovou metodou „Rodinná zdravotní anamnéza“ (Family Health History)
- ▶ Předkládaná studie přinesla řadu zajímavých výsledků, zároveň i takových, které budou motivovat další směry v celospolečenské snaze o prevenci všech forem násilí na dětech v České republice i v nadnárodních aktivitách

Zdravotně
sociální fakulta
Faculty of Health
and Social Studies

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

Studie o nežádoucích dětských zkušenostech (ACE) realizovaná v ČR

Na tomto místě bych rád vyslovil poděkování za možnost zrealizovat tak rozsáhlou studii zejména vytvořením podmínek

prof. RNDr. Liboru Grubhofferovi, CSc., rektorovi Jihočeské univerzity v
Českých Budějovicích

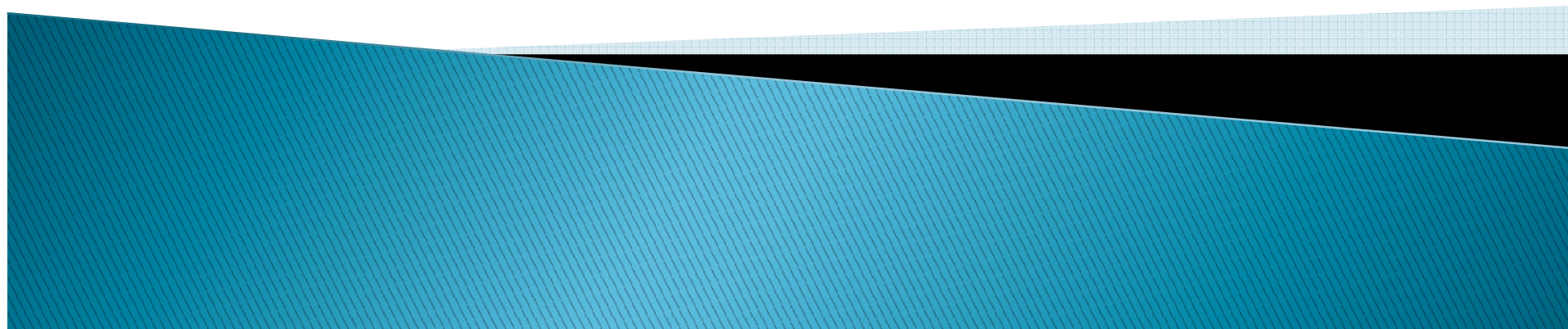
prof. PhDr. Valerii Tóthové, Ph.D., děkance Zdravotně sociální fakulty JU

Za podnětnou a vstřícnou spolupráci Kanceláři Světové zdravotnické organizace v
České republice

MUDr. Aleně Šteflové, Ph.D., MPH, ředitelce

PhDr. Pavle Kortusové, Ph.D.

Všem dalším spolupracovníkům a studentům, kteří se na realizaci studie podíleli.

Zdravotně
sociální fakulta
Faculty of Health
and Social Studies

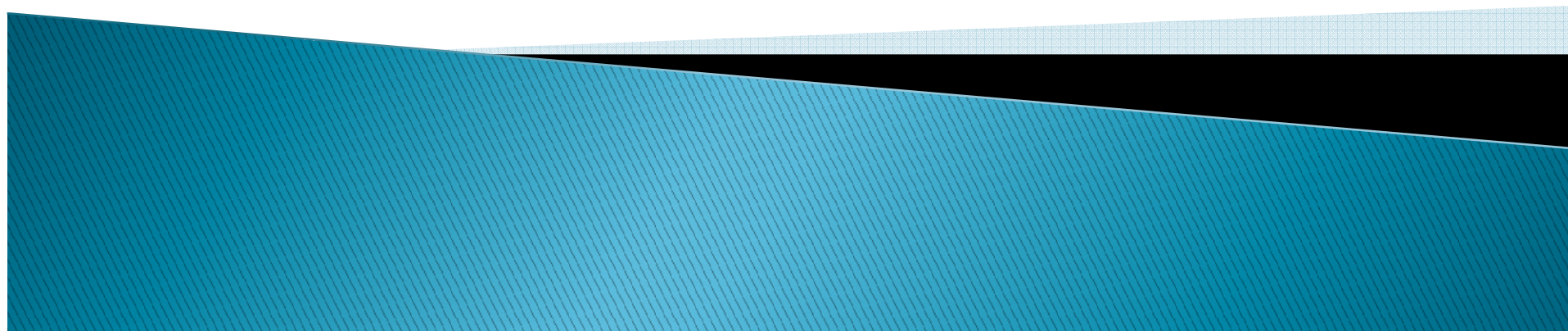
Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

Studie o nežádoucích dětských zkušenostech (ACE) realizovaná v ČR

Děti jsou zranitelné a potřebují více ochrany. Jak od své rodiny, tak od celé společnosti.

Přes všechny snahy moderní společnosti se často stávají obětí násilí v jeho mnoha podobách. I dočasné zanedbání nebo prožité násilí může způsobit nenávratné pokřivení vývoje osobnosti.

Nic nemůže ospravedlnit bití, fackování a zneužívání dětí v jakékoli formě, která narušuje jejich důstojnost a zdravý vývoj, a proto je nutné proti všem formám násilí na dětech intenzivně a nepřetržitě bojovat.

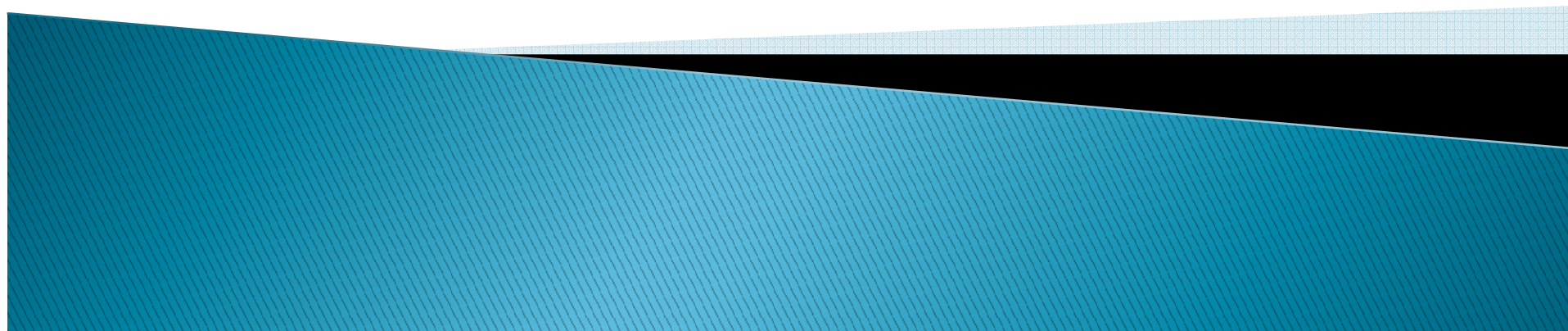
Zdravotně
sociální fakulta
Faculty of Health
and Social Studies

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

Studie o nežádoucích dětských zkušenostech (ACE) realizovaná v ČR

Ještě v současné době i v evropských zemích se stává, že společnost toleruje některé formy násilí na dětech, zejména, odehrávají-li se v rodinném prostředí. Většina takových případů násilí na dětech však zůstává většinou skryta.

To následně způsobuje nedostatek relevantních údajů a informací pro instituce, orgány a profesionály, jejich úkolem je děti chránit a formou účinné prevence páchanému násilí na dětech předcházet.

Zdravotně
sociální fakulta
Faculty of Health
and Social Studies

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

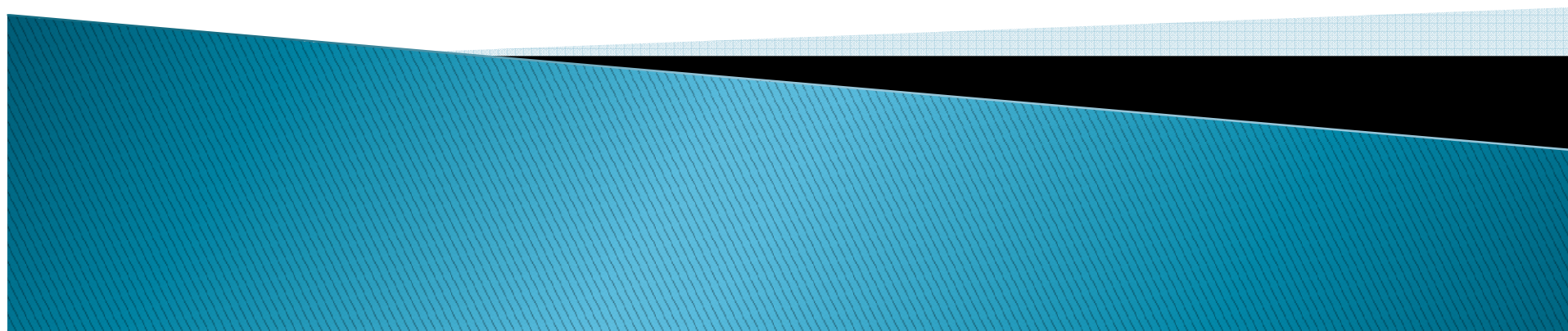
Studie o nežádoucích dětských zkušenostech (ACE) realizovaná v ČR

V České republice v současné době probíhají aktivity pod koordinací programu

Národní strategie prevence násilí na dětech na období 2008-2018

zaměřenou na všechny formy primární, sekundární, terciální prevence a mimo jiné na:

- ▶ nutnost zákazu všech forem násilí na dětech formou legislativní prevence
- ▶ rozvoj spolehlivého sběru dat

Studie o nežádoucích dětských zkušenostech (ACE) realizovaná v ČR

Preventivní programy spočívají

- ▶ ve změně postojů společnosti s důrazem na nulovou toleranci násilí pomocí permanentní veřejné kampaně
- ▶ v podpoře primární prevence v širokém kontextu, tj. předcházení zanedbávání dětí, řešení problematiky rozvodovosti rodičů, závislosti na alkoholu, droze, tabáku apod.)
- ▶ ve zvýšení a rozšíření profesionality odborníků a zařízení, které problémy řeší

V České republice neexistují dosud dostupná data, která by systematicky sledovala frekvenci násilí na dětech a jejich druhu, což vedlo realizátory studie také k rozhodnutí se na projektu podílet s cílem taková data získat.

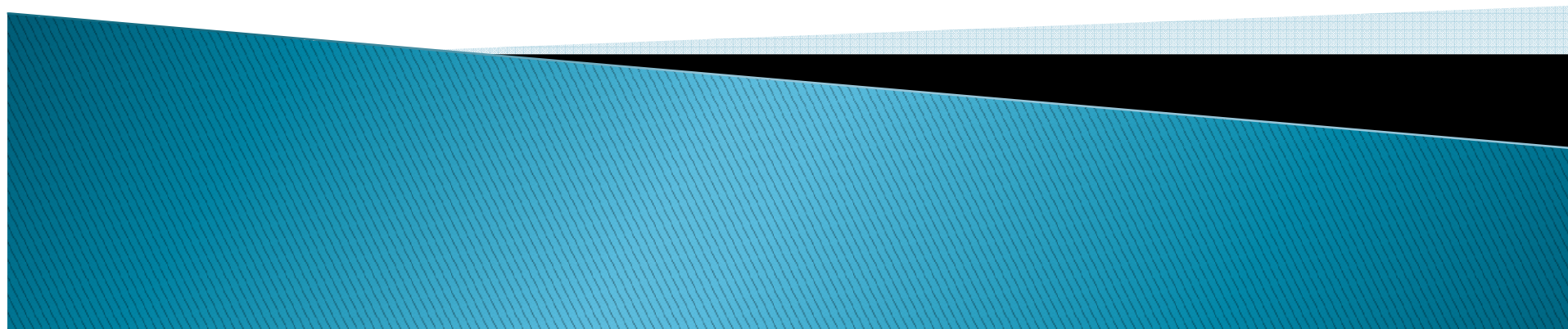

Studie o nežádoucích dětských zkušenostech (ACE) realizovaná v ČR

Ekologický model zvolený pro tuto studii, který představuje stupňovitý, úrovnový model rizikových faktorů.

Biologická rizika – věk a pohlaví společně s individuálním sklonem špatného přístupu rodičů nebo vychovatelů. Hodnotí se sklon k násilí. Nejčastěji v ČR je rodinná zátěž abusu alkoholu, patologické rodinné prostředí, přítomnost dětí rodinnému násilí

Faktory rodinných vztahů – tj. úroveň vztahů v rodině nebo mezi přáteli, ovlivňují individuální rizika násilí. Nejčastěji nedostatečné informace, nerealistická očekávání, ukládání nepřiměřených trestů. Výraznou roli hrají rozvody rodičů a přítomnost dětí při domácím násilí.

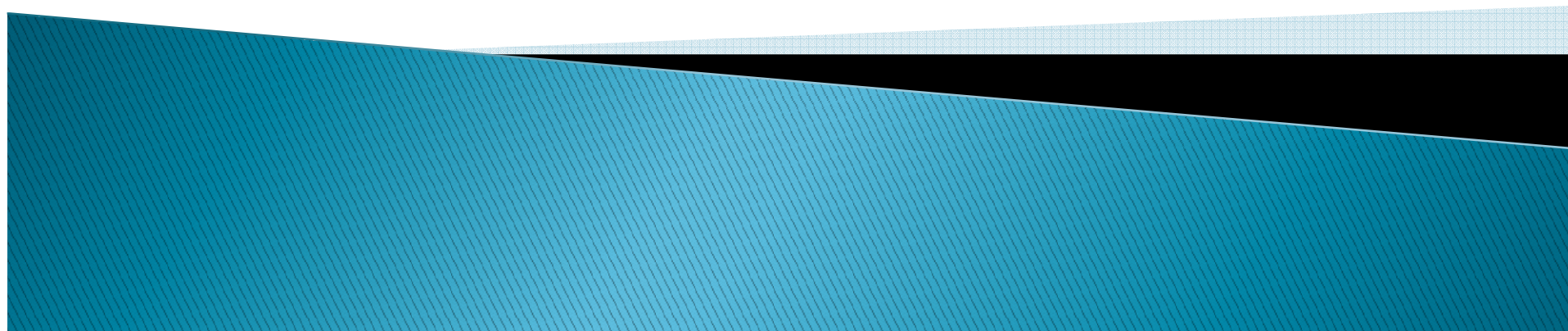
Studie o nežádoucích dětských zkušenostech (ACE) realizovaná v ČR

Ekologický model II

Faktory na úrovni komunity – ve které se uskutečňují sociální vztahy, které mohou přispět ke špatnému zacházení s dítětem. Častým rizikovým faktorem je vysoká nezaměstnanost, snadný přístup k alkoholu a podobně.

Sociální faktory – zahrnují podmínky ve společnosti, které mají vliv na špatné zacházení. Ekonomická nerovnost rodin, vysoká rozvodovost, vysoká nezaměstnanost.

Ochranné faktory: zajištění psychosociální vazby na rodiče, podpora kladných vztahů uvnitř rodiny, sledování volnočasových aktivit dítěte.

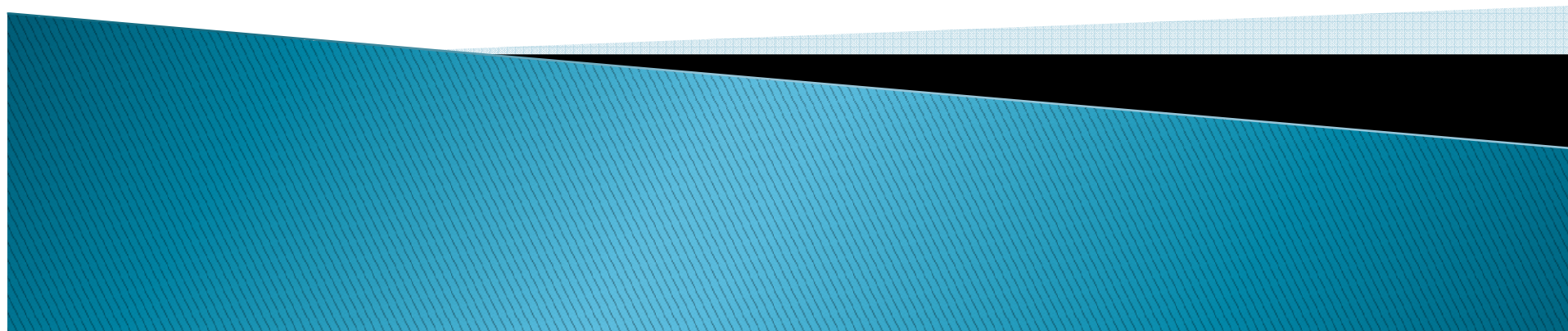
Studie o nežádoucích dětských zkušenostech (ACE) realizovaná v ČR

Cíle studie

- ▶ zjistit a zhodnotit frekvenci vybraných rizikových faktorů, které souvisejí s prožitým násilím v dětském věku a které z nich významně ovlivňují kvalitu dalšího života a způsobují dlouhodobou traumatizaci
- ▶ vypracovat podklady pro bienální smlouvy o spolupráci mezi MZ ČR a WHO EURO, které budou sloužit pro porovnání situace s dalšími evropskými zeměmi

Hypotéza

Mezi nejčastější rizikové faktory související s prožitým násilím a mající dlouhodobě následky u studentů ve vybraných lokalitách v ČR patří alkohol, drogy a rodinné prostředí

Studie o nežádoucích dětských zkušenostech (ACE) realizovaná v ČR

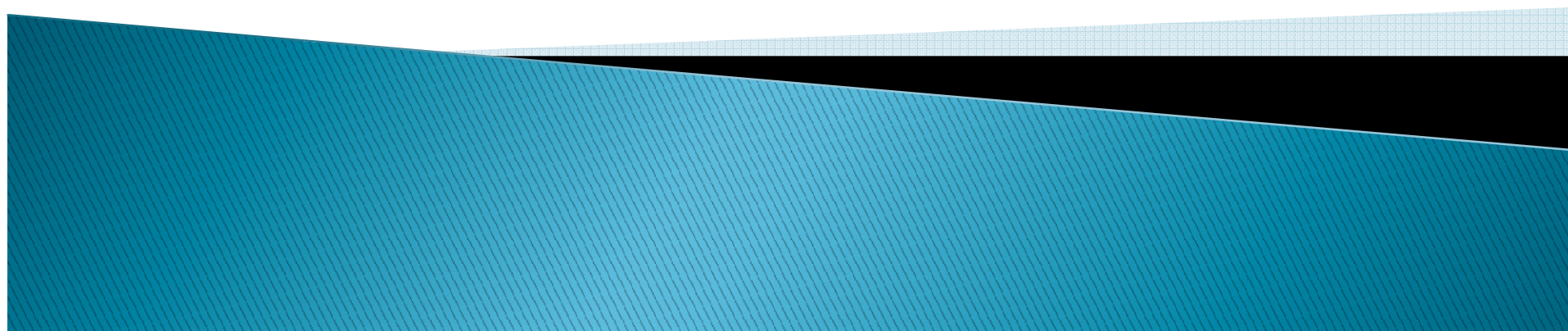
Metodika

Primární data výzkumu získána na základě dotazníkového šetření kvantitativní metodou. Použit standardizovaný dotazník *Rodinná zdravotní anamnéza*, genderovsky rozdělen na ženy a muže.

Muži: 64 hlavních otázek a 49 podotázek

Ženy: 70 hlavních otázek a 55 podotázek

Vyplněné dotazníky vkládány do speciálně vytvořené databáze a následně vyhodnocovány a analyzovány.

Studie o nežádoucích dětských zkušenostech (ACE) realizovaná v ČR

Oblasti výzkumu

- ▶ identifikační údaje respondenta
- ▶ vztah respondentů ke školní docházce
- ▶ stabilita rodinného zázemí
- ▶ vztah a zkušenosti s návykovými látkami a kouřením
- ▶ sexuální zkušenosti a sexuální násilí
- ▶ těhotenství
- ▶ násilí v rodině v dětství
- ▶ fyzické útoky v dětství
- ▶ průběh dětství z pohledu respondenta s přihlédnutím ke zkušenostem psychického a emocionálního násilí na dětech, šikany a fyzických útoků
- ▶ pokusy o sebevraždu

Zdravotně
sociální fakulta
Faculty of Health
and Social Studies

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

Studie o nežádoucích dětských zkušenostech (ACE) realizovaná v ČR

Ochrana dětí před násilím je dlouhodobým úkolem a procesem zároveň. Vyžaduje neustálé plné nasazení všech zainteresovaných.

Česká republika, jako nedílná součást Evropy, by se měla stát zemí, kde jsou plně zajišťována a respektována práva dětí, prostorem, kde se cítí děti bezpečné, šťastné a kde jsou skutečně doma.

Autoři předkládané studie věří, že svou prací přispěli alespoň malým dílem na cestě k vytčenému cíli.

